

Poglejte na številke poleg naslova za dan, ko Vaša naročnina poteče. Skušajte imeti naročnino vedno vnaprej plačano.

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

NA KURAJ VEČ KOT
NA DAN DOŠIVATE
2c "GLAS NARODA"
PO POŠTI NAKUPNOST NA
SVOJ DOM (izvzemlj odob.
modelj in praznikov).
:: Citajte, kar Vas zanima ::

Telephone: CHelsea 3-1242

Registered as Second Class Matter September 25th, 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

No. 38 — Štev. 38

NEW YORK, TUESDAY, FEBRUARY 24, 1942 — TOREK, 24. FEBRUARJA, 1942

Volume L. — Letnik L.

PRESEDNIK GOVORI NARODU

PRESEDNIK ROOSEVELT JE GOVORIL NARODU SINOČI PO RADIO. — NAVEDEL JE TRI NAJVIŠJE NALOGE. — DOVAŽEV ALNA POTA MORAJA OSTATI ODPRTA

Predsednik Roosevelt je sinoči govoril po radio američkemu narodu, da se, kot je rekel, "razgovorimo med seboj", ter je prosil poslušalce, da naj imajo pred seboj zemljevid celega sveta in naj tekom njegovega govora sledijo njegova izjava na zemljevidu.

Takoj spočetka je predsednik rekel, da je to nenavadna vojna, ki se vodi na vseh delih sveta in na vseh morjih in da vsled tega ameriški narod ne bo kot noj ali želva, temveč bo iztegnil svoj vrat in bo ponesel vojno do sovražnika v oddaljene dežele.

Predsednik je bil odkrit v svojem govoru ter priznal, da smo do sedaj že mnogo izgubili, rekoč:

"V resnici smo trpeli izgube — od Hitlerjevih podmornic na Atlantiku, kakor tudi od Japoncev na Pacifiku — in imeli bomo še večje izgube, predno se vojna sreča obrne. Toda, ko govorim za Združene države Amerike, enkrat za vselej rečem vsem narodom sveta: Mi Amerikanci smo bili prisiljeni odstopiti zemljo, toda jo bomo dobili nazaj. Mi in drugi Združeni narodi so se zavezali, da uničijo nemški in japonski militarizem. Vsak dan povečujemo svojo moč. Kmalu bomo mi, ne pa naši sovražniki, v ofenzivi; mi, ne pa oni, bomo znagali v zadnjih bitkah, in mi, ne pa oni, bomo slednjič napravili mir."

"Tukaj so tri najvišje naloge vsakega Amerikanca:

"1. Z delom ne bomo prenehali niti en dan. Ako pride do kakšnega spora, bomo delali dalje, spor pa bo poravnal s pogajanjem in posredovanjem — dokler vojna ni dobljena.

"2. Nikdar ne bomo zahtevali posebnega dobička ali posebnih pravic za kakršnokoli skupino ali delo.

"3. Opustili bomo udobnosti in bomo zmernejše uravnali svoje življenje, ako nas domovina prosi za to. In to bomo storili z veseljem, spominjajoč se, da skupni sovražnik skuša uničiti vsak dom in vsako svobodo na vsakem kraju naše dežele."

Dalje je rekel, da imajo Združene države in druge države, ki so v vojni z osiščem, neizčrpne naravne vire in da bodo v doglednem času izdelale dovolj orožja, da bo z njim sovražnik poražen.

"Da preidem s kraljestva govorice in iz strupa na polje dejstev, vam povem," je rekel, "da je bilo pri napadu na Pearl Harbor 7. decembra ubitih 2340 naših častnikov in vojakov, ranjenih pa 946. Izmed vseh bojnih ladij v Pearl Harborju — oklopne, težkih križark, lahkih križark, matičnih ladij za aeroplane, rušilcev in podmornic — so bile samo tri za stalno postavljene izven službe.

"Poročilo, da smo izgubili nad 1000 aeroplanov v Pearl Harborju je brez vsake podlage kot druge nespametne govorice. Japonci niti ne vedo, koliko aeroplanov so onega dne uničili, jaz pa jim tudi ne bom povedal. Toda lahko povem — in vključno Pearl Harbor — da smo uničili precej več japonskih aeroplanov, kot pa so Japonci naših."

Ruski armadi je izrekel vso pohvalo, da se tako junško bori proti Nemcem ter dodal, da bodo Združene države zalagale z vojnimi potrebščinami Rusijo, Anglijo, Kitajsko in vse druge države, ki se bore proti osišču. Moskva je bila v nevarnosti, da bo padla in ravno tako tudi London, tudi Čunking je že bil skoro uničen, pa je vendar še prestolnica Kitajske. Holandska je bila pregažena, toda Holanci se junško bojujejo onstran morja.

"To je zmagovalni duh, ki preveva Združene narode v tej vojni.

"— 'To so časi, ki skušajo človeško dušo.'"

"Te besede je zapisal na kožo bobna Tom Paine ob svetlobi taboriškega ognja. To je bilo tedaj, ko se je mala razbita, raztrgana Washingtonova armada umikala skozi New Jersey in ki do tedaj ni okusila drugega, kot poraze. In general Washington je ukazal, da se Tom Paineve besede preberejo vsakemu polku kontinentalne armade.

"Tiranstva, kakor pekla, ni lahko premagati; vendar pa imamo tolažbo, da, čim večja je žrtev, tem slavnjša je zmaga.

"Tako so govorili Amerikanci leta 1776.

"Tako govorijo Amerikanci danes!"

Nato pa je navedel tri najvišje naloge ameriškega naroda in jih je določil naslednje:

Ameriška ladja potopljena pri Islandiji

Mornariški departament v Washingtonu je naznanil, da je nemška podmornica torpedirala ameriško obrežno ladjo Alexander Hamilton blizu Islandije. Ko je bila poškodovana in jo je neka druga ladja vlekla v pristanišče, se je nagnila in so jo morali potopiti.

Poročilo pravi, da je bila izguba življenj "zmerja", na-

tančnejšega pa ne pove.

Patrolna ladja Alexander Hamilton je bila zgrajena v New Yorku leta 1937, je bila dolga 327 čevljev in je nosila 2141 ton ter je vozila po 20 vozlov na uro.

Njena posadka je štele 200 članikov in mornarjev.

Podmornica obstreljevala kalifornijsko obal

Japonska podmornica je neuspešno obstreljevala petrolejske naprave pri Santa Barbara.

Japonska podmornica je sinoči ravno, ko je predsednik Roosevelt pričel govoriti po radio, streljala na Ellwood petrolejske naprave 12 milj zapadno od Santa Barbara, Cal.

Kot pripovedujejo priče, se je podmornica približala obali na pol milje, nato pa pričela streljati. Nekateri tudi pravijo, da so videli ob obali nekatere lučke, ki so menda podmornici dajale signale.

Podmornica je pričela streljati ob 7.35 ali ob 10.05 po vojnem času v New Yorku.

Kmalu po streljanju so vo-

jaki obkolili celo okrožje.

Opazovalci na obali pripovedujejo, da je bila podmornica nenavadno velika, da je mirno plula po morju komaj pol milje od obali, predno je pričela streljati. Nekateri tudi pravijo, da so videli ob obali nekatere lučke, ki so menda podmornici dajale signale.

Podmornica je pričela streljati ob 7.35 ali ob 10.05 po vojnem času v New Yorku.

Rusi obkoljujejo Smolensk

Ruska vojska je obhajala 24. obletnico s tem, da je pričela veliko ofenzivo.

Že nad 10 dni Rusi ljuto napadajo Nemce pred Smolenskim ter so večeraj Nemcem prerezali zvezo med Vijazno in Smolenskim. Po vročih bojih so Rusi zavzeli Dorogobuž, 50 milj vzhodno od Smolenska. Nekoliko južno od mesta je rdeča armada proti večeru obhajala svojo 24. obletnico s tem, da je pričela velik napad v smeri proti Elniji. Bitka je proti jutru zavzela tako velik obseg, da jo je mogoče imenovati spomladno ofenzivo. Obe stranki ste neprestano pošiljale v boj nove čete in novo orožje.

Navzlic temu, da so Nemci zastavili vse svoje sile, so bili vendar potisnjeni nazaj. Ržev je obkoljen in Rusi so od mesta že daleč proti zapadu; Vijazni proti obkolitev, zveze so pretrgane, in s tem je Rusom odprta pot proti središču — Smolensku.

Včeraj, ko so obhajali obletnico rdeče armade, so Rusi pričeli napadati na celi fronti in redka poročila, ki prihajajo s fronte, naznanjajo ruske uspehe.

Na Krimu pa je rdeča armada svojo obletnico obhajala primeroma mirno, kajti bilo je samo nekaj posameznih prask brez velikih bitk.

Mrs. Roosevelt pustila obrambni odbor

Mrs. Eleonore Roosevelt, predsednikova soproga, je naznanila, da se je odpovedala mestu podpredsednice v narodnem obrambnem odboru.

Predsednik narod. obrambnega odbora je bil newyorški župan La Guardia, ki pa se je prejšnji teden odpovedal svojemu mestu.

Amerika bo pomagala novi Zelandiji

Predsednik Roosevelt in Peter Frazer, ministr. predsednik Nove Zelandije, sta si v medsebojnih posvetih obljubila, da se bosta obe deželi skupno borili do končne zmage. Te spomenice so bile izmenjane ob priliki otvoritve radio-brzojavne zveze med Združenimi državami in Novo Zelandijo.

Tanker potopljen pri Arubi

Blizu Moncas otokov, 100 milj od Arube je bil torpediran panamski parnik Thalia. Prebivalci Moncas otokov so videli tri rešilne čolne z mornarji.

Tanker Thalia je bil zgrajen leta 1936 in je imel 1122 ton.

Bela hiša ima novo solato

Predsednikova soproga Mrs. Eleonore Roosevelt je na svoji časnikarski konferenci povedala, da kuharji in kuharice v Beli hiši delajo nove vrste solate iz sira, sadja in zelenjave, da zmanjšajo porabo sladkorja. Obljubila je, da bo recept nove solate objavila.

Rekla je tudi, da bo na predsednikovem posestvu v Hyde Parku letos pridelala več zelenjave, ki bo razdeljena med razne šole za otroke.

Avstralija v vojnem stanju

Kot pravi poročilo iz Canberra, glavnega mesta Avstralije, je bilo nad severnim delom Avstralije, vključno bombardirani Darwin, razglašeno vojno stanje, vsled česar pride pokrajina pod vojaško nadzorstvo.

Ruski zračni junak

Rusija ima novega junaka, kot naznanja naslednje poročilo:

"Poročnik Vasiljev se je zaletel v nemški aeroplan in se je srečno vrnil na letališče."

Japonske vpadne ladje uničene

Japonci so po hudem boju izkrcali vojake na Bali. — Izgubili so v vpadu veliko število bojnih in transportnih ladij. — V rokah imajo letališče.

Holandske in ameriške bojne ladje in aeroplani so uničili ali pa razpršili japonsko vpadno brodogve, ki je prejšnji teden napadlo Bali, vendar pa se je nekaterim Japoncem posrečilo priti na obrežje ter so se razkropili po otoku in celo zasedli letališče v Denpasar.

Poročilo holandskega glavnega stana pa pravi, da so japonski oddelki, ki so se izkrcali med dežjem bomb z ameriških in holandskih bombnikov, osamljeni in ne morejo dobiti nobenega ojačenja in nobenih zaloz.

"Blizu Balija ni ostala niti ena japonska bojna ali transportna ladja, ki bi mogla Japoncem dati kako pomoč," pravi poročilo. Amerikanci in Holanci so japonske ladje napadali s štirimotornimi ameriškiimi zračnimi trdnjavami, s strmoglavci in bojevniki ter s križarkami in rušilci.

Holandsko vrhovno poveljstvo pravi, da se je rešila samo ena japonska ladja in sicer s tem, da je pobegnula.

Koliko japonskih bojnih in transportnih ladij je bilo uničenih, poročilo ne pove. Vojni departament v Washingtonu pa je naznanil, da so ameriški aeroplani v soboto dvakrat napadli japonske bojne ladje, dve križarki, 5 rušilcev in 4 transporte. Najbrž pa so bile napadene še druge japonske ladje.

Otok Bali je dolg 100 milj in ga od Jave loči le eno miljo širok preliv. Zaradi naravne lepote imenujejo otok "izgubljeni raj". Denpasar, v čegar bližini je letališče, ki so ga Japonci zavzeli, se nahaja na jugovzhodnem koncu otoka, kjer je tuji edino dobro pristanišče otoka. Zapadno od Denpasaarja se ob obali razprostirajo bogata riževa polja, toda glavno mesto otoka Singaradja, na severnem obrežju, je ločeno od planjave po visoki gorški verigi.

Holandsko poročilo tudi priznava, da so Japonci zasedli holandsko polovico otoka Timor, vzhodno od Balija, portugalsko polovico pa so zasedli že pred nekaj dnevi. S posestjo Timorja Japonci kaj lahko ovirajo ladje, ki prihajajo iz San Franciscu ali pa iz Darwinu v Avstraliji.

Včeraj so Japonci ves dan bombardirali letališča okoli Batavije, od koder so prileteli ameriški in holandski aeroplani, ki ho tako uspešno napadli japonske ladje pri Baliju. Poročilo o tem pravi, da so Japonci napravili nekaj škode, da pa so bili izstreljeni štirje japonski aeroplani.

Holanci pa so že tudi vse pripravili, da požgo in porušijo vse, kar bi moglo le količkaj koristiti Japoncem, ako bi morali zapustiti Javo, kakor so to storili na Borneu in na Sumatri.

KUPUJTE DEFENSE BONDS
in DEFENSE SAVINGS STAMPS

Nemška obrambna črta

Nemci so zgradili s tujim denarjem obrambno črto, ki teče preko Slovaške in Madžarske.

Čehoslovaški krogi v Jeruzalemu so prejeli zanesljivo poročilo, da Nemčija gradi silno močno obrambno črto od Baltika do Donave ob izlivu v Črno morje.

Že nad eno leto gradijo velikanske stolpe iz cementa, nekatera dela pa so komaj pred kratkim pričeli.

Ta nova obrambna črta teče ob stari rusko-poljski meji do Karpotov, preseka Transilvanijo ter se konča ob izlivu Donave v Črno morje.

Velika dela so sedaj v teku na Slovaškem in Madžarskem. To pa ni samo navadna obrambna črta, temveč celo omrežje cest in železnice, po katerih bo stalna zveza med Nemčijo in raznimi kraji na fronti. V to delo so bili prisiljeni vojni ujetniki, politični ujetniki in "prostovoljni" delavci in jih je več desetisoč.

Obrambna črta se kar največ poslužuje naravnih trdnjav, kot so Karpati in Visoka Tatra, kjer so že postavljeni težki gorski topovi in kjer se že tudi nahajajo nemške garnizije. Železnice, ki vežejo te slovaške kraje z Nemčijo, so bile razširjene. Stroške za zgradbo utrbli v teh krajih morate večinoma plačati Slovaška in Madžarska. Češki krogi pravijo, da je lan-

ske leto Slovaška za ta utrjevalna dela dovolila 3,241 tisoč milijonov slovaških kron in samo za ceste je bilo potrošenih 2,000,000,000 kron. In do konca leta je bilo na Slovaškem v vojaške namene zgrajenih 640 milj cest.

Madžari grade železnice, ki se nato zvežejo s slovaškimi in nemškimi železnicami. Poleg tega pa tudi grade velike ceste, da bodo omogočevale nagle prevoze iz Nemčije skozi Česko, Slovaško in Transilvanijo na Rumunsko.

Za ta velikanski načrt mora Rumunska prispevati raznega materiala v vrednosti 75 milijonov lejev. Rumunski gozdovi bodo posekani, da bo izdelanih en biljon železniških pragov. Poleg tega pa more še dobaviti Nemčiji 10,000 ton jekla in 18 tisoč ton drugega materiala.

Na železnici iz Ploesti, kjer je središče petrolejske industrije, so zgradili dvojni tir, da bo rumunski petrolej kar najhitreje prihajal v Nemčijo.

Nova železnica iz Nemčije skozi Madžarsko in Rumunsko bo zvezana z Varno na Bolgarskem ob Črnem morju. Za to železnico je bil zgrajen most čez Donavo pri Orsovi, malo nad Železnimi vrati.

RUSKA JUNAKINJA OBEŠENA

Vsa Rusija slavi 18 let staro Zojo Kosmodemjanskaja, ki je za bojno črto vodila gerilske čete proti Nemcem in je, ko je stala pod večali, navduševala svoje rojake in jih poživala, da naj se ne boje smrti in naj poltajo Nemce, dokler ne bodo iztrebljeni.

Časnikarska agentura Tass poroča, da se je Zoja splazila do nekega poslopja, da bi ga zažgala, ko je prišla nemška straža in jo prišla poljati so jo v hišo, kjer so stanovali častniki. Hišnega gospodarja z domačini so surovo zapodili v kuhinjo. In oddani so slišali nemške častnike, kako so jo izpraševali, toda Zoja je odgovarjala: "Ne, ne, ne bom povedala!"

Nato so jo pretepali z jermenom. Rusi so našli 200 vdarec in na koncu je še rekla: "Ne, ne bom povedala!" Nato so jo peljali v hišo nekega Vasilija Kulika. Vzeli so ji čevlje in je morala bosa hoditi po snegu.

Vasilij Kulig in njegova žena Praskovja sta sedela na veliki peči in sta z grozo gledala, kako so nemški vojaki Zojo s pestmi bili v obraz; nek vojak ji je pod brado zažgal vžigalico, drugi jo je celo z žago podrgnil čez hrbet.

Naslednjega dne so srečali vsi postavili vislice. Deset huzarjev na konjih z golimi sa-

bljami je stalo okoli nje. Vsi vaščani so bili poklicani, da bi bili priča obešenja.

Zoja pa je nagovorila poveljnika in njegove vojake:

"Obesili ne boste, toda nisem sama. 200,000,000 nas je. Vseh ne morete pobesiti. Mi ne bomo masčevali. Vojaki: predajte se, predno bo prepozno! Zmaga bo naša!"

Rabelj je sunil zaboj izpod njenih nog in ko je množica jokala, se je Zoja zvijala in — murla.

Smrt poznane rojaka

Sinoči je umrl v Brooklyn, N. Y., Frank Mekine, star 65 let. Rojen je bil v Ljubljani in bival v Ameriki 35 let in je večinoma imel pekarnice.

Pokojni je bil član Slovensko Samostojnega Bolniškega Podpornega Društva.

Zapušča ženo Rose in tri hčere: Rose, Caroline in Cecilia.

Leži v pogrebem zavodu: William Fisher, 493 Bainbridge Avenue vogal Saratoga Ave. Pogreb se vrši v četrti dopoldne, dne 26. februarja.

Družini naše sožalje!

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slavonic Publishing Company, (A Corporation)
Frank Baker, President; J. Lapsha, Sec. — Place of business of the
corporation and address of above officers: 216 WEST 18th STREET,
NEW YORK, N. Y.

49th Year

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays
and Holidays.

Subscription Yearly \$6.— Advertisement on Agreement.

Na celo leto velja list za Ameriko in Kanado \$6.—; na pol leta \$3.—;
na šest let \$15.—; Za New York na celo leto \$7.—; na pol leta \$3.50.
Na inostranstvo na celo leto \$7.—; na pol leta \$3.50.

"Glas Naroda" tiskava vsaki dan izvenredno, nedeljo in praznike.

"GLAS NARODA," 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.
Telephone: CHelsea 8-1243

RAZGLAS ZA SOVRAŽNE TUJCE

Generalni pravdnik Francis Biddle je poslal v objavo naslednji razglas, ki je namenjen sovražnim tujcem:

Vsi državljani ali podaniki kake tuje države, ki so stari 14 let ali več in ki živijo v Združenih državah in si še niso popolnoma pridobili državljanstva Združenih držav, so pozvani, da na pristojnih poštah uradih zaprosijo za izkaznice Certificate of Identification.

Na taki izkaznici mora biti tujčeva fotografija in jo mora pozneje vedno nositi s seboj.

Kdor ne bo zadostil tej odredbi, ga bo zadela občutna kazen.

Certificate of Identification bo vam v zaščito in vam bo olajšaval potovanje ter pri dobavi dovoljenj, potnega lista in izjem, ki bodo večkrat podeljene posameznikom v soglasju z odredbami in postavami. Certificate of Identification bo služil v vse drugačne namene kot pa Alien Registration Card, ki ste jo doslej imeli.

Kadar vložite prošnjo za Certificate of Identification, boste samo dali pojasnila o svoji osebi in boste s tem zadostili vojnim zahtevam Združenih držav. S tem pa boste tudi pokazali, da ste miroljubnega značaja in želite izpolnjevati postavbe Združenih držav.

Napraviti vam je treba naslednje:

1. Takoj pogledajte svojo Alien Registration Receipt Card. Imeti jo morate, kadar zaprosite za Certificate of Identification. Ako je nimate, tedaj takoj pišite na Alien Registration Division, Washington, D. C., ter povejte: a) ali ste jo izgubili ali je pa nikdar niste imeli; b) navedite svojo narodnost in sedanji naslov in kje ste se registrirali — ali v Združenih državah, ali izven Združenih držav pri kakem konzularnem uradu, ali kot mornar.

2. Izpolnite prošnjo, ki jo dobite na pošti.

3. Preskrbite si tri fotografije, z nepokrito glavo, na tankem papirju v velikosti 2x2 palcev. Fotografija ne sme biti starejša kot 30 dni in mora popolnoma kazati vaše obličje. Fotografije vzemite s seboj, kadar greste na poštni urad.

4. V času od 7. do 28. februarja, pojdite na najbližji poštni urad, tudi če nimate Alien Registration Receipt Card. Ako ne znate dobro angleško, ali ne znate sami dobro pisati, vzemite s seboj katerega svojih ljudi, da vam pri tem pomagajo.

5. Certificate of Identification vam bo osebno vročen v vašem stanovanju.

Pri vsem tem nimate nobenih drugih stroškov kot samo za fotografije. Nikomur, ki bi izpolnil vašo prošnjo, ni treba nič plačati. Uradnik, ki vam bo pomagal, vam bo napravil zastoj.

Vložite prošnjo za Certificate of Identification čimprej. Potem ga boste tudi gotovo prejeli.

Francis Biddle, generalni pravdnik.

Položaj jugoslovanskih vojnih ujetnikov

Izjava Dr. Subotića.

(JCO.) — Naš znani časnikar nam pošilja poročilo o svojem razgovoru z dr. Ivanom Subotićem, jugoslov. delegatom pri ameriskem Rdečem križu, o položaju jugoslovanskih vojnih ujetnikov v ujetniških taboriščih.

Ne da bi spoznali resna in važna vprašanja o razmerah v ujetniških taboriščih, smo obiskali delegata jugoslovanske vlade pri ameriskem Rdečem križu, dr. Ivana Subotića, bivšega jugoslov. poslanika v Londonu, ki je sedaj zaposlen z vzdrževanjem vezi med ameriškim Rdečim križem v Washingtonu in podpornimi organizacijami v New Yorku.

Nasli smo ga pred spiski, v katere se zapisujejo zavoji, namenjeni ujetnikom. Dr. Subotić je globoko hvaležen za pomoč, ki jo ameriški Rdeči križ nudi jugoslov. ujetnikom. To pomoč v teh težkih časih visoko cenijo vsi Jugoslovani.

"Spomniti se je treba, da je tisti del jugoslovanske vojske, ki ni padel v borbi ali pobegnil v planine, bil ob nemškem vpadu ujet. Vojaki so v ujetniških taboriščih Nemčije in Italije, vendar večinoma v Nemčiji," je dejal jugoslov. delegat.

Dr. Subotić je o njihovem življenju podal vrsto zanimivih podatkov. Junaki, ki so branili svojo državo, so danes za bodečo žico, trpeči težko in enolično življenje vojnih ujetnikov. Častniki so ločeni od vojakov in bivajo v tako imenovanih "Of" taboriščih, do čim so vojaki v "stall" taboriščih.

Številka namesto naslova. Vojaki in častniki ne imajo bitne osebe, čim so ujeti, ter postanejo številke — številke, ki so z njimi zaznamovani v spisku. Zveze s svetom so mogoče samo s tajnim imenom taborišča, ki obstoja iz dveh delov: iz besede in številke. Pomen tajnim imen pozna samo nemška oblast in uprava Mednarodnega Rdečega križa v Genevi, ki se je obvezala, da ne bo izdala tajne. Vendar se je po drugih potih izvedelo, kje so poedina taborišča.

Ujetniki — poenostavljena dela moč.

Vsega je v Nemčiji dva milijona ujetnikov, če ne računamo tistih, ki so jih v Rusiji ujeli letos. Vprašanje je, koliko je vseh. Nemci pravijo dva milijona, vendar ta številka ni zanesljiva. Vsi ujetniki brez razlike morajo delati, razen častnikov. Ujetnike uporabljajo za dela v gozdovih, na poljih, v rudnikih itd. Delajo pod nadzorstvom paznikov ter nemških častnikov in podčastnikov. Z vsemi ujetni-

ki ravna enako, enako z ujetnimi Angleži, kakor z ujetnimi Slovani.

Ujetniška hrana.

Hrana je v taboriščih zelo slaba, enolična in prazna. Ujetniki dobivajo sledeče obroke: (po uradnih podatkih iz Zeneve).

Zajtrk. — Časa ječmenove kave, 25 gramov slanine ali mezge, 350 gramov kruha, ki ga razdelijo zjutraj za ves dan. Ker je črn, je hkratu edina izdatna hrana.

Kosilo. — Liter godlje iz koruzja, repe in koščkov mesa. Zdi se, da je dovoljeno 100 gr. mesa na teden za vsakega ujetnika. Namešajo ga v to godljo.

Večerja. — Časa ječmenove kave kakor zjutraj.

Dr. Subotić pri tem omenja: "Treba je priznati, da tak, v resnici pomanjkljiv jedilni list ni posledica namena, da bi se ujetniki mučili, temveč posledica splošnega pomanjkanja hrane, zlasti v krajih, kjer so ujetniška taborišča.

Poslavlje Ameriki skozi bodečo žico.

Redka radost, ki so jo deležili ti junaki v ujetništvu, so pošiljke, ki od časa do časa prihajajo v ujetniška taborišča s pomočjo ameriškega Rdečega križa. To so zaviti s kakšno konzervo, ali zavitkom cigarete, ki prihajajo skozi Genevo in Mednarodni Rdeči križ v taborišča. Anglija pošlje vsak mesec večkrat pošiljke svojim ujetnikom, Jugoslavija pa je v težjem položaju, kajti njeno ozemlje je zasedeno in jugoslovanski ujetniki so navezani samo na tisto, kar dobijo po Ameriskem Rdečem križu. Hvaležni so vsaki malenkosti, s katero se jih spomnijo.

Dr. Subotić nam je pokazal kup dopisnic in potrdil, s katerimi ujetniki potrjujejo sprejem poslanih zavojev in se za nje zahvaljujejo (v vsakem zavoju je priložena dopisnica, naslovljena na Ameriški Rdeči križ. Ujetnik tako dopisnico pošlje Mednarodnemu Rdečemu križu v Genevi in od tam pride v Washington).

Te dopisnice so gniljive. Mali beli lističi, odsev hvaležnosti in upanja v boljše. Ti dokazi hvaležnosti so zlasti gniljivi, ker prihajajo iz rok prostih ljudi, navajenih pisanja.

Čitali smo dopisnice kar po vrsti. To je pisal pravoslavni duhovnik, imena ne bomo navedli. Prisrčno se zahvaljuje. Zraven njegovega imena je tajni znak ujetniškega taborišča. Na dopisnici je že napisano "I have received today one food package from the A-

JERRY KOPRIVSEK in njegov orkester na ploščah
Terezinka Polka
Na planinah — valček št. M 575
in DUQUESNE UNIVERSITY
TAMBUKICA — št. M 671
Za toz. cenik in cene plošč se obrnite na: JOHN MARSH INC.
463 West 42nd Street, New York

KUPUJTE

DEFENSE BONDS in STAMPS

American National Red Cross through the International Red Cross Committee.

Pregledujemo druge dopisnice. Prostak Dušan Petrovič, št. 869833. Po komaj čitljivem rokopisu je razvidno, da je naš pravi Gorjanec. S svojo nevaženjo roko je napisal: "Z najvažnejšo hvaležnostjo." Gniljivo je, ker je "največje" napisal z veliko začetno črko. Hoteli je izraziti velikost svojega veselja. In res, ni težko razumeti veselja tega junaka s planin, ko je dobil svoj zavitek s tobakom in ploščo čokolade. Več kot pol leta je tega, kar so ga ujeli in že je mislil, da je svet zunaj bodeče žice zanj zaprt.

"Lucky Strike" in "Avalon" postajajo znamenita imena med našimi ujetniki. Ne vem, kako jih izgovarjajo, vendar pa jih imajo radi. Prav tako je z ameriško čokolado, ki je verjetno edina slaščica, ki jo ujetnejeje pokušiti ves čas ujetništva.

Zraven leži dvajset dopisnic, vsaka s petimi podpisi. Zahvale za zavoj, ki so jih, čeprav majhne, razdelili med petorico. Vsak se je podpisal na dopisnici in vsak je hotel Ameriki poslati zagotovo o svoji hvaležnosti.

V rokah držimo dopisnico s podpisom srbskih vojakov. Po imenih vidimo, da so iz severnih krajev, iz ravnic, ki so jo zasedli Madžari. Imena Pavlov Djura, Tošin Pera, Lalosević Joca, Purer Djuro itd. jasno dokazujejo njihovo poreklo. Dopisnica nosi žig "Arbeitskolonne No. 1" in tajni znak taborišča. Te ujetnike so poslali na delo v rudnike Porurja. Tam delajo pod strogim nadzorstvom častnikov, ki so pregledali vsako dopisnico posebej.

Spomnimo se poročil angleškega tiska o neprestanem obstreljevanju Ruhrske oblasti in

postane nam razumljivo, zakaj so morali naši ujetniki tam zamurjati nemške delavne sile.

Dopisnica podnaprednika Milojke Popovića pravi: "Zahvaljujem se Ameriki za poslano darilo." Razdelil je svoj zavoj s tremi tovariši, ki jim sreča ni naklonila zavojev.

Posebej leži prgišče dopisnic vojakov iz bosanskih polkov. Tu so pomrešani mohamedanci, katoličani in pravoslavni. Neki Ahmed Hasanbegović je razdelil vsebino zavoja s svojimi tovariši. Potem dopisnice slovenskih junakov iz planinskih polkov. Častniki se iskreno zahvaljujejo za pošiljke. Neki major, čigar ime rajši zamolčimo, je razdelil svoj zavoj s posilnim. Major je iz Beograda; posilni je Dahmatinec. In apert zasledimo dopisnico iz čete naših gorjancev. Navajeni so boriti se, pisati pa ne. Po stari navadi so se namesto podpisa podkrižali. Ta navada naših gorjancev je sveta stvar. Kajti kdor bi se po krivem podkrižal, bi spraval nase božjo sodbo. Zato so križi nenekih gorjancev prav toliko zanesljivi kakor notarjev podpisi.

Štirinajst hrvaških vojakov

Nadaljevanje na 4. strani.

IŠČE SE —

izveščane ŠIVALKE za otroške klobuke, dolga sezona, visoka plača. Oglasite se takoj.

IRA G. KATZ
395 — 4th AVENUE
na vogalu 28. ceste
NEW YORK
2-23,24,25.

Najboljši prijatelj

v nesreči vam je:

**SLOVENSKA NARODNA
PODPORNA JEDNOTA
BRATSKA, DELAVSKA
PODPORNA USTANOVA**

Sprejema možke in ženske v letih od 16. do 50, in otroke do 16. leta starosti.

ČLANSTVO: 60,000

PREMOŽENJE: \$10,000,000.00

Za ožje informacije glede zavarovanja vprašajte lokalnega tajnika društva SNPJ

Glavni stan:

2657-59 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Naznanilo in Zahvala

Tužnega srca naznanilo znanem in prijateljem, da je moj soprog

MIHAEL HOCHÉVAR

umrl 9. februarja, 1942 za pljučnico. Pogreb je bil 13. februarja 1942.

Najlepše se zahvalim vsem prijateljem, kateri so mi pomagali in uredili vse potrebno za pogreb. Jaz sem sama zelo slaba in ne morem storiti stvari, katere so bile potrebne.

Zahvalim se vsem znancom in prijateljem, kateri so prišli se posloviti zadnjikrat od mojega moža in me tolažili v teh težkih urah. In sicer družini Franka Dornisha, družini John Dornish, Mrs. Joe Zidar, Mr. Joe Golob in njegovi ženi, Mr. Joe Garu iz Sharon, Pa., Mr. in Mrs. Matt Lickar. Posebno lepo se zahvalim vsem, kateri so darovali za cvečice, da jih je bilo res lepo pogledati. Saj Mike je umrl rad imel rože in tudi prijatelje, kateri so jih darovali.

Se enkrat prisrčno hvala vsem, ki ste mi bili v pomoč na eni ali drugi način.

Hvala Joe Hochévarju, ki je prišel iz St. Louis, Mo., pogledat svojega strica in ga našel mrtvega.

Počivaj v miru in lahka naj Ti bo ameriška gruda.

Zahvalnica ostala

URSULA HOCHÉVAR, žena.

Rockwood, Pa., 18. februarja, 1942.

Mali Oglasi

imajo velik uspeh

Prepričajte se!

Kratka Dnevna Zgodba

JOSIP NABROK:

Hudičev učenec in njegova mati

Ko sem stopil v svetlo in prostorno sobo našega najmlajšega karitativnega društva PRT (Podaj roko tpinu) je vzhlel vzklilni dobričin predsednik:

"Koko lepo ste mi prinesli vrnili! Ravnikar sem mislil na vas."

Zamahnil je z desnico kakor sojalec proti mehko blazinjenemu naslonjaču.

"No in?" sem vprašujoče uprl vanj oči.

"Dobili smo zaupno poročilo o velikem malopridnežu, komaj šestnajst let starem mladiču, ki je tako izpriča da — človek skoraj ne more verjeti — pretepa svojo staro, sivlavo mater. Ubora reva kar sree se mi stisne, ako pomislim nanjo. Prosim, pobrigajte se za to razslišani primer, če je mogoče še danes. Prepričan sem, da boste vi s svojo izredno spretnostjo in z obilnim pedagoškim znanjem spravili tega hudičevega učenca na pot spoznanja kesa in pobojsanja, da boste — tako rekoč iz hudičevega — božjega učenca napravili."

Premehko sree imam — to je že od mladih nog moja napaka in nesreča; kakor čelnik debeli volzi sta mi priplozeli na blede lice.

Strmel je gospod Medvedek — strmel in ščunljivo vprašal:

"Zakaj plakate, gospod Nabro?"

"Kaj bi ne plakal," sem zahtel. "Prvič v življenju čujem tako velike in lepe besede. Izredna spretnost in obilno pedagoško znanje. Oh, zakaj ni sovražna usoda vas blagi gospod postavila meni za predstojnika! Pod vašim vrščim vodstvom služiti — to bi bila čista!"

Kdo bi se šundil, da je to moja prisrčna izjava tudi dobričin predsedniku orosila oči? Z nenadnim polkomom, da bi prelinil sročeno tišino, sem mislil na to, kako in naravnost mameril korake proti stanovanju

hudičevega učenca.

"Kaj bi pa radi?" me je osorno nasmehljalo že pravej osivela debela. Njun pogled je bil pogled kače klopetače.

"Prišel sem zaradi vašega sina. Naše najmlajše dobrodelno društvo PRT je zvedelo, da —"

"Da me sin pretepa —" mi je pretrgala nit skrbno pripravljeneh in logično namizanih besed za uvod in pojasnilo mojega obiska.

"Da me sin pretepa," je ponovila s povzdignjenim pisnjakom glasom.

"Čudno, da vas boli, ako mene tepe sin! Mene ne boli! Fant je greha sad in zato moja pokora, ki nobenega prav nič ne briga. Mar se boste vi izveličali z njo?"

"Pomirite se, predobro gospa," sem v zadregi zajekal. "Nisem gospa — in tudi dobra niso," mi je zabrusila. "Recite mi kar: gospodinja Mica."

"Dobro! Torej gospodinja Mica, razumite mi, da prihajam z najljubšimi najčistejšimi nameni. Vplivati sem namerala na vašega sina, posvariti bi ga rad — opozoril na četrti božjo zapoved — spravil na pot spoznanja kesa in pobojsanja. — Kako pa kaj njegova izobrazba? Ali študira?"

"Vraga študira! Mar se izplača študirati današnji dan, ko imamo sršene za profesorje?"

"Tako pa nikar, gospodinja Mica!"

"Sršeni so, recite, kar hoče. Mojega Matevžka so že zadosti opikali! Nobenega veselja, nobena prijaznost ni več po solah. — Gimnazija je postala mrtev dom."

"Bodimo pravični! Menite, da bi bilo gospodje pri tej dražini tarantelo plesali, ko jim plavča komaj za stano primerno stanovanje zadostuje? Kje je pridržana, obseka in vse denarji? Petem pa se pripomniti razredi; vedno večje število hudi-

čevih učencev —"

"Sami so krivi! Zakaj si pa ne pomagajo? O, jaz bi morala biti profesorica! Za vsak ovček bi terjala kovača, od odličnjakov pa kolone za božič in krofe za prapust."

"Torej vaš sin ne obiskuje več šole?" sem vprašal, da bi razgovor o ljudeh, ki jih so vrazijo bogovi, razvil v tisto smer, kjer je bil zahtetan namen mojega prihoda.

"S čim se pa peča sedaj vaš fant, kaj dela?"

"Kar sam ga vprašajte: če ste že tako radovedni. Opozorjam vas, da bodite previdni in skrbno pretehtajte sleherno besedo, preden jo izgovorite, zakaj moj sin ima še le osenašast let, je pa kakor gorila hud in močan. Saj veste, kakšne zvrine so boksači?"

"Boksači?" sem se začudil. "Torej s pretepanjem si ho služil kruh?"

"Zakaj ne? Saj ni tako slab ta kruh! Kar vesela sem, da zna udariti. — Sploh se pa ni popolnoma odločil. Pravi, da bi kot gangster več zaslužil."

Ledena zona mi je pretresla telo.

"Za pet ran božjih, veste, kaj bo zaslužil? Vrv na vrat ali pa kroglo v trebuh?"

"Mogoče. To je že res; riziko dela je pri tem poklicu precejšen. Toda ljubi gospod, kje ga pa ni? Pri polaganju min in min — kakor sploh pri delih na fronti — je še večji riziko dela. Ne smemo biti zažeki. V splošnem je pa življenje gangsterjev pestro, polno čudovitih sprememb in — romantično. Oh, če bi vi vedeli, koliko ljubim romantično! Z Matevžkom gledava — edino k pustolovski filmu, in ne verjamete, koliko se je fant iz njih našel. Stavim z vami, da vas s prvim udarcem na brado likor soda spravi na tla. Hočete staviti?"

Preden sem utegnil odgovoriti, da nisem ljubitelj stav, je že odprla duri in zaklicala v robo:

"Matevžek pogledj, tale gospod je prišel, da bi videl, kako živi — če kaj študira, — kakšne manire ima."

Fant — bil je dolg, širokopleč in na oko starejši, kakor sem si ga predstavljaj — je razprostrl roke in planil proti meni.

"Oče," je vzdiknil in me obšel s tako silo, da so kar zakripole kosti. "Oče, torej ste vendar prišli! Prilical vas je klic mojega žalostnega, pravičnega zavezanca, mojega prijatelja, v daljavo uprtil oči, ki so hoteli videti in spoznati, vaš mili lik. Pozdravljeni oče!"

"Kakšen oče — menda ste znorali?"

Z muko sem se ga otresel. "Kaj pravite — da niste?"

Z naravnost sijajno miniko mi je ta "hudičev učenec" začel razočarava. Samo za hip; takoj se je povrnil v resnično življenje.

"Kaj vraga vas pa je potem pripeljalo v naše zatišje? S kakšno pravico vtikate svoj dolgi nos v naše lonce?"

"Tako je! Matevžek ima bis-ter razum. Kdo vam daje pravico?" se je vmešala mati.

Odgovor na to vprašanje sem ostal dolžan, do današnje ga dne in ga bom dolgoval še do sodnega. Če me bo na kole-nih prosil ves odbor, ne poj-dem več v tisto mračno ulico, kjer stanuje hudičev učenec s svojo materjo."

Živali in veter—sejalci

Ko je prebrala neka stara o-soba, ki ima že 64 let spis "Na-ši ptici — sejalci," je rekla: O tem pa tudi jaz vem že od svojih otroških let, da so ptice sejalci po hostah. In je poveda-la, da je šla v svoji mladosti, ko je bila stara kakih 10 let, s svojim očetom v jeseni listje grabit v bukove. Pa je opa-zila, da raste nad bukvami tudi oreh ali kostanj. To se ji je čudno zdelo, pa je vprašala očeta: Oče, kdo pa je sa-dil med bukve orehe ali kostanje? — Likdo neki, je odgovoril oče, vrana, ko je letela nad hosto s orehom ali konstanjem v kljunu, pa ji je po nesreči padel iz kljuna med bukve in tam vzklil na tleh in začel rasti. — Tako je odgovoril priprosti kmet pred kakimi 55 leti. — Temu jaz dodam še, da so sejalci v hosti razen ptic tudi še polhi in veverice. (Datična o-seba mi je pa tudi še rekla: Po-tudi to sem že videla, da je raste na slamnatih strehi bob in fižol. In ko sem jo vprašal, kaj misli, kdo bi bil sadil bob in fižol na streho, mi je odgo-vorila: Mislim, da miši. — Naj tu dostavim, da sem tudi jaz že nekaterikrat videl fižol na strehi, kakor tudi drugi ljudje, kakor so mi pravili.)

Kaj pa veter? Tudi ta je znan sejalec, pa ne samo po slamnatih strehah, kakor sem omislil, ampak tudi po židovju. Saj se večkrat v idijo na židovju različne rastline, celo tudi drevesa, ki rastejo po židovju zlasti starem. Naj navdem zanimiv slučaj iz lastne sku-snice. V moji nekdanji župniji v Beli Krajini je bil znamenit stari grad Polje, sežidan po bregu nad Kulpo, od tedaj nie-govo ime. Naj predam oh tji priliko o njem nekaj zgodovin-skih podatkov, da se otuio po-zabljeno. Nekič se je imeno-val Preitura in sicer, kakor piše Valvazor, od tedaj, ker ga Turki niso niso zavzeli in se ga poselili največ je se pri vsakem napadu hrabro branil in Turke odgnal. Valvazor ga imenuje tudi "stari grad" o-menja, da je z okroglini in sti-ričastimi stolpi dobro utrjen in da je ljudem v okolici sta-nujočim, v zavetje, kadar se prikaže nevarnost pred Turki. V gradu med ozidjem na seda-njem grajskem vrtu je bilo svo-je dni tudi več hiš, kakor se vi-di tudi na Valvazorjevi sliki, kamor so se zatekali in nevar-nosti pred Turki bližnji kmetje in podložniki. Grad sam je imel 4 stolpe, na visokem ob-zidju okoli sedanjega vrta pa je bilo tudi še več stolpov iz katerih so napadali sovražnika nadadajočega grad in njegove utrdbe.

Kdo je grad sezidal, se ne ve kakor tudi ne, kdaj je bil zi-dan. Najbrž je bil sezidan še pred prihodom Turkov v Evro-po. Ko so pa začeli napadati Turki Hrvaško in Belo Kraji-no, so ga razširili in utrdili ter obdali z visokim obzidjem. V zgodovini se imenuje pobreški grad prvič l. 1539. Ko so pre-nekali nevarnosti pred Turki, ki so ravno po Beli Krajini ta-ko napadali in jo pustili, te-daj so se kmetje in branilci gradu, ki so prebivali znotraj grajskega obzidja, izselili in so ustanovili ob cesti proti Adle-ščem vas, ki se imenuje "Pur-garj" vaščani pa "purgarji," po nemškem imenu Burg. Hise med obzidjem pa so podrli in napravili na njih mestu obširen grajski vrt in v njem sezidali l. 1697 kapelo sv. Florijana. In na tem zidu je raste pred več leti in sicer na najvišjem, več metrov visokem zidu nad vho-dom na grajsko dvorišče in vrt javor, ki je bil visok kak dober meter ali več in starijav, ki je pa raste že več let, pa le slabo, ker mu je manjkalo zemlje, vlago pa je dobival samo ob času deževja, pa tudi malo, ker v Beli Krajini včasih tudi po več tednov skoraj nič ne de-žeje. In odkod je prišlo javo-rovo seme na tako visok zid? To se je dalo lahko dognati. Zanesel je seme na zid veter. Na grajskem dvorišču je nam-reč ob mojem času raste blizu vhoda v grad, nedaleč od ka-mnitih stopnic velik javor, in a tega je zanesel veter seme na zid, ki je vzklilo in rastle.

Naj dodam še tole sporočilo, ki mi ga je poslala naša pesni-ca Marija Brenčič. Pred ka-kimi 10 leti sem bila na sol-skem izletu v Peklu. Tedaj sem o-pazila, da je rastle na neki to-čvami ob cesti Vrhnika—Bo-rovnica smrekica. Stala je na podstavku dimnika, in bila vi-soka čez en meter. Kdo jo je sadil na tako neprimernem me-stu, kdo ve?

L. Šasek.

SKRIVNOST ŽIVLJENJA NA ZEMLJI

Misel, da bi bilo prišlo orga-nično življenje k nam iz vesol-stva, ni verjetna, pravi E. Dac-jue v svoji knjigi "Pravek ze-mlje in življenja." Ni niti naj-manjšega dokaza za to, da so bile organske snovi razpse-ne neke v vesolju na nekem dru-gem planetu ali njegovem spre-mičevalcu, v drugih solčnih sistemih in da bi bile prišle k

nam z meteoriti. Iz nekaterih dejstev je razvidno, da je bila zemlja nekoč razbeljena tekoča zvezda, ki se je skozi milijone let ohlajala. Najprej se je na-pravila na nji hrupava skorja, ki so jo spodnji vroči tokji ope-tovano pretgali, zalili in raz-topili. Toda ohlajanje in str-jevanje se je nadaljevalo. V-tent procesu so nastajale veli-ke grude, morda znaki bodočih celin. Te niso bile enako go-ste in težke, časih so se po-grezile zelo globoko in to je bilo dno oceanov.

Ta proces so spremljali iz-bruhi plinov in tako je nastala prva gosta atmosfera vodnih hlapov pomešana z mnogimi drugimi plini. Zemeljska skor-ja je postajala vedno debelejša, toda presledki med izbruhi so bili vedno daljši. Ohlajevanje je povzročalo padavine, voda je kemično vplivala na skorjo, nastala je dolga doba njenega preoblikovanja, nastajala so morja in celine, morda se je pa-pojavilo tudi že prvo življenje na zemlji. Nič točnega ne mo-remo povedati. Moramo si po-jasniti, kakšne temeljne lastno-sti je imelo tako prabiti, da to ni bila samo organska sub-stanca, temveč tudi življenja-zmožni organizem. To ni smel biti skup mehaničnih molek-loy kakor pri kristalu, čeprav bi bila to samo sluz, bi morala biti že tako ustrojena, da

bi lahko sprejemala hrano. In čeprav bi jo sprejemala samo s površino, ozmotično, bi jo mo-rala asimilirati in reagirati na zunanje pobude. Imeti bi mo-rala sposobnost množiti se, ra-sti ali čimavljati se in njeni de-li bi bili zmožni novega življe-nja.

Stojimo zopet pred zagonet-ko, ki je ne znamo pojasniti. Z domnevo, da je nastalo v pra-davnih časih pod gotovimi po-goji organsko življenje iz or-ganskih snovi, nismo nikamor prišli. Se vedno smo zelo da-leč od rešitve problema in sli-kamo si samo formalistično sli-ko, ki so nje temeljne barve še meglene. O postanku sveta si sploh ne moremo ustvariti razumljive slike. Če so tudi snovi, ki jim pravijo kemiki organske, torej ogljikovodiki, beljakovine in tako dalje, v pradavnih časih nastale same po sebi, gotovo te tvorbe niso bile zmožne življenja. Razli-kovati moramo pojmi organi-čnih snovi v laboratornem in življenjskem smislu. Organi-čne snovi kemik v spadojo v ce-loti v anorganične. Tudi če bi bilo nastalo življenje z narav-nim organsko kemičnim sno-vnim oblikovanjem, nam eno-stavno razlagljanje pove, da je to nekaj povsem različnega od oblikovanja organskih sno-vi v kemičnem laboratoriju.

Palambang, Ragun, Martaban...

TO SO KRAJI, O KATERIH ČITATE IN O KATERIH SLIŠATE V DNEVNIH POROČILIH V LISTIH IN PO RADIO

VSI TI KRAJI SO OZNAČENI V

HAMMONDOVEM NOvem

Svetovnem Atlasu

ZBIRKA NANOVO IN LEPO TISKANIH ZEMLJEVIDOV V 7 BARVAH, KAŽE SVET, KAKORŠEN JE DANES IN VAM POMAGA RAZUMETI ZGODOVINSKO VAŽNO DELOVANJE DIKTATORSKIH IN DEMOKRATSKIH DRŽAV

Sedaj vsakdo potrebuje dobri atlas!

NEKAJ POSEBNIH VAZNOSTI

Sestav sveta—abecedni seznam dežel, provinc—navaja površino, prebivalstvo, glavna mesta in kraj na zemljevidu.

Seznam mest in trgov—navaja ime kraja, okraj, in državo, prebivalstvo in kraj na zemljevidu.

Zastave vodilnih držav—v pol-nih barvah, vsega skupaj 56; ce-la vrsta narodnih barv.

ILUSTRACIJE—45 skrbno izbranih resničnih fotografij iz vseh krajev sveta.

NOVO LJUDSKO ŠTETJE—Uradne številke glavnih mest in trgov v Združenih državah in kaže primerjavo s starim štetjem.

S A M O

35centov

48 VELIKIH STRANI

NOVA IZDAJA

Naročite ga še danes!

Naročite pri:

Slovenic Publishing Company
216 WEST 18th STREET
NEW YORK, N. Y.

VAŽNO ZA NAROČNIKE

Poleg atlasov je razvidno, da imate plačano naročnino. Prva številka pomeni mesec, druga dan in tretja pa leto. Da nam pribr-ate nepotrebnega dela in stroškov, Vra prosimo, da skusite naroči-no pravčasno poravnati. Pošljite naročnino naravnost nam ali jo pa plačate našemu zastopniku v Vašem kraju ali pa kateremu izmed zastopnikov, katih imena so tiskana s črčnimi črkami, ker so upravi-čeni obiskati tudi druge nasebine, kjer je kaj naših rokov naravnost. Zastopnik bo vam izročil potrdilo za plačano naročnino

CALIFORNIA:
San Francisco, Jacob Laushin

COLORADO:
Pueblo, Peter Gullig.
Waisenburg, M. J. Hayak

INDIANA:
Indianapolis: Frank Zupančič

ILLINOIS:
Chicago, J. Bertha
Cicero, J. Fabian (Chicago, Cicero in Illinois)
Joliet, Jennie Bamblach
La Salle, J. Spellich
Mascoutah, Martin Dolenc
North Chicago in Waukegan, Mark Warick

MARYLAND:
Baltimore, Fr. Vodoptivo

MICHIGAN:
Detroit, L. Plankar

MINNESOTA:
Chisholm, J. Lukanič
Ely, Jos. J. Peshel
Eveloth, Louis Goula
Gilbert, Louis Vessel
Hibbing, John Povše

MONTEANA:
Roundup, M. M. Panjan
Washoe, L. Champs

NEBRASKA:
Omaha, P. Broderick

NEW YORK:
Brooklyn, Anthony Svet
Gowanda, Karl Strutina
Little Falls, Frank Manic
Worcester, Peter Rado

OHIO:
Barberton, Frank Trška

Cleveland, Anton Bobek, Chas. Kai
Burger, Jacob Benik, John Siapich
Gland, Anton Nagode
Lorain, Louis Balah, John Kumbel
Youngstown, Anton Klakal

OREGON:
Oregon City, J. Köblar

PENNSYLVANIA:
Bessemer, John Jernikar
Conemaugh, J. Broderick
Coverdale in okolica, Jos. Paternel
Export, Louis Supantič
Farrell, Jerry Okorn
Forest City, Math. Kramin
Fr. Blodnikar
Greensburg, Frank Novak
Homer City, Fr. Ferencak
Imperial, Vence Palcich
Johnstown, John Polasta
Krayn, Ant. Tinkal
Luzerne, Frank Balloch
Midway, Joud Zest
Pittsburgh in okolica, Phillp Progar
Steelton, A. Hren
Turtle Creek, Fr. Schiffrer
West Newton, Joseph Jovan

WISCONSIN:
Milwaukee, West Alisa, Fr. Skok
Sheboygan, Joseph Kakei

WYOMING:
Rock Springs, Louis Tauscher
Diamondville, Joe Holien

Vsak zastopnik izda potrdilo za svo- to, katere je prejel. Zastopnike tople priporočamo.

UPRATA "GLAS NARODA"

Kakor plaz...

ZGODOVINSKI ROMAN.

39

"Dobro, Lora. Toliko gotovine nimam pri sebi. Jutri ti dam ček. Ali imaš mnogo nakupiti?"

Z radovednim pogledom me je premetila. Zavedala se je, da nisem bil nikdar radoveden.

"Prosim te, ne izprašaj me, Osi, imam to za svoje vzroke."

"Ali mi nočeš zaupati, Lora? Sevari me pred teboj. Gospod pl. Handl te je videl v družbi z nekim duhovnikom. Tudi govori o tajnih korespondencah in posetih. Ti imaš tajnosti pred menoj, Lora."

"Ali mi ne zaupaš? Ti zaupaš samo Tolu in mu verjameš bolj, kakor meni. Seveda, on je tvoj sluga in jaz niti tvoja ljubica, samo siromašna dekle, ki se ga kupi."

"Ne govori tako Lora. Vedno sem ti zaupal. Šele tvoje tajnosti vzbujajo v meni prepričanje, da se hočeš ločiti od mene in da iščeš izhoda."

"Da te hočem izdati, da bi se te iznebil?" je zakrčala. "To verjameš o meni?"

Nehlinjena bol me je globoko ganila. Kar je povzročilo njeno postopanje, ni bila to nezvestoba proti meni, sem si mislil.

"Bodi mima, Lora. Zaupati ti hočem, toda tajnosti ne smeš imeti pred menoj. Kaj te je v zadnjem času tako spremenilo?"

Nagnila je glavo. "Ne smeš biti hud, Osi. Tolikokrat si že poudarjal, kako malo ti je mogoče poizvedeti po ravnih potih. Čutila sem, da sem ti v breme in se Lora, da bi me poslal na Dunaj. Tako sem prišla na misel, da bi ti pomagala. Ako kdo hoče v Italiji kaj poizvedeti, se mora obrniti na duhovnike. Cerkev ima vpogled v vse politične razmere in ni naklonjena državi."

Zasmejal sem se in se nisem mogel vzdržati, da bi ne vprašal: "Lora, v kateri šoli si pa učila diplomacijo?"

Zdrknila je iz naslanjaja, pokleknila pred menom in stisnila svojo glavo na moja prsa.

"Tako sem si mislila in sem šla k spovedi. Duhovniku sem povedala vse. Že drugi dan je prišel k meni neki višji duhovnik, ki me je izpraševal in me potem, ko sem mu brez spovedne tajnosti pojasnila najino razmerje, ostro karal. Nato je presel na politično polje. Za katoliško cerkev je Avstrija država, ki jo hoče ščititi. Da to državo obrani, to je politika Vatikana. Tako je prišlo, da mi je izjavil: 'Ako hočeš dobiti vpogled v tajnostven mehanizem onih sil, ki delujejo na razpad Avstrije, ti lahko pokažem ta pota.'"

Jedva sem se zdržal od začudenja. Lora, mala Loricca, ki sem jo smatral kot nedolžno živalico in breme zane, je razvijala tako ostrino opazovanja in toliko disonantno spretnost, da me je naravnost presenečala.

"Povej mi vendar, Loricca, odkod imaš to strašno modrost? Ako bi imel jaz kaj govoriti, bi te postavil na čelo urada naših poizvedovalcev. To bi ti dajala gospodem biserkatom ugank za razrešitev."

Nasmejala se je samo in se te-ne-je stisnila k meni.

"Kaj nisi hud name? Danes je prišel dotični gospod in me odvedel v hišo Via Vittoria k nekemu gospodu, čegar ime je Coletti. Ta signor je mnogo govoril o svobodni narodov in svetovni ideji narodnega pobratimstva, ki se bo zmagoslavno dvignila nad razvalinami vseh prestolov."

"Loricca, ta človek je bil anarhist, kaj nea opravi pri tej stvari?"

"Govoril je nato o tajnih aktih, ki so mu danajno prišli v roke in mu razkrili tajne diplomatske splike. Mislim, da hoče s prodajo teh aktov vzbuditi nezaupanje med vlada mi veseli. Zanj sem zahtevala denar. Govoril je o bodoči svetovni vojni, ki bo strogolavila trile evropske prestole, in delal je pripombe, kakor da bi svet že v nekaj letih nosil novo lice."

Ta razkritja so me bolj vznemirjala, kakor sem hotel izdati. Vsota 2000 frankov je bila naravnost smešna za tako važne tajnosti. Ali so Lora prevareli, ali pa so bili za stvar narodajni drugi vzroki?

V Rimu, 15. marca 1889. Seznanil sem se s "signorom" Colettijem. Zdi se mi, da je Lora pokazala svoje izredne sposobnosti. Vse kaže, da je mož agent obsežne mednarodne zarotniške družbe, ki ima svoje niti razpletene po vsem kulturnem svetu in zasleduje komunistične cilje. Kakor v vseh anarhističnih organizacijah so se očitno tudi tu znašli zločinci in norci. Coletti spada k prvi vrsti teh sodobnikov, kaj moč namerava s prodajo tajnih spisov, ni mi jasno. Prodajna cena je preneznatna, da bi se izplačalo izdajstvo, ki ga lahko stane življenje. Lora neprestano plete nove niti. Vse se je spremenilo, odkar ima pred sabo nalogo, ki drži v stalni napetosti njene duševne sile. Postopa enengično, bistroumno in previdno. — Vkljub temu sem često v skrbeh, ko jo vidim, da se bavi s tajnimi zagonsnimi podjetji.

V Rimu, 4. aprila 1889. Coletti se mi zdi sumljivo nevaren. Mnogo dragocenega materiala sem že dobil od njega. Pri tem pa ne vem, kakšni motivi ga vodijo. Nastopa vedno tako prijazno, da se mi često zdi, kakor da bi bil zahrbljen. Alko udusim neprijetno čustvo, ki me vselej objame v njegovi prisotnosti, storim to samo radi višjih ciljev. Kar mi je zaupal, je neznatno proti temu, kar on prikriva. Instinktivno čutim, da ve stvari dalekospešnega pomena, katerih znanje bi me usposobilo izkazati cesarju take u sluge, ki bi ga prisilile da bi spremenil svojo sodbo o meni. Pa je vendar le žalostno življenje v izgnanstvu.

Na Cetinju 5. septembra 1889. Tu smo v vaški prestolnici kneza Črnihi gora. Govoril sem s knezom Nikolo. Bil je zelo milostljiv in je skušal iz mene izvabiti smoter in cilj mojega potovanja. Moje zatrdilo, da sem s svojo ženo na žanitarjem potovanju, ni našlo pri njem mnogo vere. Njegova visokost je zvit lisjak in duha vsako sumljivo stvar že na sto korakov. Zdi se mi, da se zelo sumljev. Prav gotovo se danes odpošlje par državnih dospel na Dunaj. Lora ga je očarala. Ti črnogorski junaki in vojvode so bili presenečeni po Lorini lepoti. S to gospodo se pač ne srečam v kakšnem drugem letaju. Lora nastopa kakor velika dama, včasih mi je žal za njo.

(Nadaljevanje.)

Glavna odlikovanja v ameriški vojski

V prvih treh mesecih vojne so razni častniki in vojak, zlasti izmed onih, ki se tako junaško držijo pod generalom MacArthurom v Bataan polotoku na Filipinah, bili že poročeni za odlikovanja vsled junaštva v bitki ali odlične službe.

Združene države imajo sedem odlikovanj, ki jih podeljuje svojim junakom. Po navedi sam poveljnik, kakor hitro mogoče po junaškem činu pohvali vojaka pred vojsko in ako ima oblast za to, takoj izda junaku prepis povelja in odlikovanje, ako le mogoče.

Častna medalja (Medal of Honor) je najstarejša in najvišje odlikovanje, ki ga narod podeljuje svojim junakom. Medalja je bila ustanovljena po kongresu leta 1862. Podeljuje se redkoma. Pred prvo svetovno vojno je bilo podeljenih le 1725 teh častnih medalj in tekom te vojne je le 95 izmed štirih milijonov vojakov dobilo to visoko odlikovanje. Častna medalja se podeljuje imenom kongresa častnikom ali vojakom, ki so se izredno izkazali v dejanski borbi s sovražnikom ob nevarnosti življenja in čez redovito dožnost.

Drugo odlikovanje po važnosti je križ za odlično službo (Distinguished Service Cross). To odlikovanje je bilo ustanovljeno od kongresa leta 1918 in se daje osebam, ki služijo kakorkoli v vojski in so se odlikovali z izrednim junaštvom. V prvi svetovni vojni je bil ta križ podeljen 6379 častnikom oziroma vojakom.

Medalja za odlično službo (Distinguished Service Medal) ki je bila ustanovljena tudi l. 1918, se daje vsem osebam v vojski, za izredno junaštvo ali izredno odlično službo, katerih čin pa vpravičuje podelitev dveh zgornjih visokih odlikovanj. Teh medalj je bilo podeljenih v zadnji svetovni vojni 1917.

Srebrna zvezda (Silver Star) je odlikovanje, ki je prišlo v življenje leta 1925. Podeljuje se onim, ki so bili posebno pohvaljeni za junaške čine. To odlikovanje je dobilo 11.517 nekdanjih članov vojske.

Odlikovanje "Purple Heart" ki je bilo ustanovljeno l. 11782

ni bilo podeljeno za mnogo let, ali leta 1932 je bilo zopet vpostavljen kot vojaško odlikovanje. Podeljuje se častnikom in vojakom, ki so bili častno ranjeni v bitki. Ceni se, da 186.500 mož je vpravičenih do tega odlikovanja, ali dosedaj le 77.958 teh odlikovanj je bilo izdanih.

Vojaška medalja (Soldier's Medal), ustanovljena leta 1926 je odlikovanje, ki se daje članu vojske za junaštvo in izredno službo brez potrebe dejanske bitke.

Odlični letalni križ (Distinguished Flying Cross) je bil ustanovljen leta 1926. Podeljuje se onim, ki služijo v vojaškem zrakoplovstvu za posebno junaštvo v zraku. Za dodatne junaške čine v zraku se dodajo traku, ki drži križ, bronasto hrastovo listje.

Vojska ima trinajst drugih spominskih medalj za manjše zasluge.

MOŽJE RADI KUHAJO.

V nekem radijskem predavanju je ameriški vseučiliški profesor John T. Frederick priznal, da spada kuhanje med njegova najljubša opravila in da se ta čas bavi s popravilom kuharskih knjig, ki so sedaj v rabi. To priznanje je imelo za posledico, da je profesorja zadela prava poplava pisem v katerih so mu nešteti moški zatrjevali, da strastno radi kuhajo. Tretjina teh moških ga je prosila, da bi smela sodelovati pri reviziji kuharskih knjig, ki je baje nujno potrebna.

Nekateri nemški strokovnjaki so prepričani, da prežgoderjeni otroci pozneje dohite svojo telesno in duševno zadržanost in zato je treba storiti vse, da jih ohranimo pri življenju. Pretežna večina nedonošenih otrok prihaja na svet mrtva ali pa slabotna. Nekaj takih izgub se pa da preprečiti že pred porodi, če posvečamo dovolj pozornosti nosečim ženam. Noseče matere z bolnimi ledvicami morajo dobiti hrano brez beljakovin in soli. Drugim se priporoča na vitaminih in hormonih bogata dijeta. Najvažnejše za žene nagnjene k preranim porodom je pa, da se v zadnjih tednih nosečnosti telesno čimbolj pazi.

Glavna zahteva skrbi za nedonošenega otroka v prvih tednih življenja je umetna toplota. Tudi najmanjši vohlad uru lahko postane usoden.

Dr. Milan Horzov.

ZA DOPISOVANJE Z LJUDMI V SOVRAŽNIH IN ZASEDENIH DEŽELAH.

Ameriški Rdeči Križ, ki je edina organizacija, skozi katero je dovoljeno pisati ljudem v Nemčiji, Italiji in na Japonskem, oziroma v deželah, od istih zasedenih, opozarja, da ne sprejema pisem. Dopis se mora napisati na posebnih tiskovnicah, ki se more dobiti od vsake podružnice Rdečega Križa. Taki dopisi ne smejo presegati 25 besed in morajo biti pisani v angleščini. Ako so pisani v drugem jeziku, treba priložiti angleški prevod. Te vesti smejo biti le osebnega značaja in se ne sme nič omenjati o politiki ali vojaških zadevah.

POLOŽAJ JUGOSLOV. VOJ. NIH UJETNIKOV

(Nadaljevanje z 2. str.)

ki niso hoteli poslušati Pavliča in se vrniti v lutko-žarivo, je med seboj razdelilo zavoje. Zanje se je podpisal Ante, ki mu bomo priimek spet zamenjali. In pravi: "Najprej se je nam zahvaljujem za vse, kar ste nam poslali." Dopisnica je od 29. sept. in je potovala več kot tri mesece. Poslilke, ki jih te dosnice potrjujejo, so potovale v tovoru, ki sta ga skupaj poslala "Srbski Narodni Zavez" in "American Friends of Yugoslavia."

Povprašamo dr. Subotiča, kako ravna nemške oblasti z ujetniki pri razdajanju teh zavojev.

"Nimam poročil iz prvega vira, vendar se mi zdi, da ni pretirano hudo. Zelo so strogi, nasilni pa ne."

Ako se nam je ustavilo na nekaterih dopisnicah, s podpisom in neko angleško besedo zraven. Neki vojak je dodal besedo "soldier." Verjetno je, da je v ujetništvu tu in tam kak bivši izseljenec, ki se ni pozabil vseh angleških besed, pa hče z njimi pokazati, kako drag mu je spomin na Ameriko.

"Bal sem se," je dejal dr. Subotič, "da nam ameriški Rdeči Križ utegne po vstopu Amerike v vojno okrniti poslanje pomoči našim vojnim ujetnikom, kajti sedaj ima polne roke dela s svojimi skrbmi. Vendar vam lahko povem, da sem dobil zagotovilo, da se kaj takega ne bo zgodilo. Predsednik ameriškega Rdečega Križa nam je dejal, da morajo hrabri in pošteni jugoslovanski kmetje, ki so padli v ujetništvo, še naprej dobiti polno pomoč. Ameriški Rdeči Križ bo še naprej skrbel zanje. Ta vest je za nas pomenila veliko olajšanje," je končal dr. Subotič.

Dr. Milan Horzov.

ZA DOPISOVANJE Z LJUDMI V SOVRAŽNIH IN ZASEDENIH DEŽELAH.

Ameriški Rdeči Križ, ki je edina organizacija, skozi katero je dovoljeno pisati ljudem v Nemčiji, Italiji in na Japonskem, oziroma v deželah, od istih zasedenih, opozarja, da ne sprejema pisem. Dopis se mora napisati na posebnih tiskovnicah, ki se more dobiti od vsake podružnice Rdečega Križa. Taki dopisi ne smejo presegati 25 besed in morajo biti pisani v angleščini. Ako so pisani v drugem jeziku, treba priložiti angleški prevod. Te vesti smejo biti le osebnega značaja in se ne sme nič omenjati o politiki ali vojaških zadevah.

POLOŽAJ JUGOSLOV. VOJ. NIH UJETNIKOV

(Nadaljevanje z 2. str.)

ki niso hoteli poslušati Pavliča in se vrniti v lutko-žarivo, je med seboj razdelilo zavoje. Zanje se je podpisal Ante, ki mu bomo priimek spet zamenjali. In pravi: "Najprej se je nam zahvaljujem za vse, kar ste nam poslali." Dopisnica je od 29. sept. in je potovala več kot tri mesece. Poslilke, ki jih te dosnice potrjujejo, so potovale v tovoru, ki sta ga skupaj poslala "Srbski Narodni Zavez" in "American Friends of Yugoslavia."

Povprašamo dr. Subotiča, kako ravna nemške oblasti z ujetniki pri razdajanju teh zavojev.

"Nimam poročil iz prvega vira, vendar se mi zdi, da ni pretirano hudo. Zelo so strogi, nasilni pa ne."

Ako se nam je ustavilo na nekaterih dopisnicah, s podpisom in neko angleško besedo zraven. Neki vojak je dodal besedo "soldier." Verjetno je, da je v ujetništvu tu in tam kak bivši izseljenec, ki se ni pozabil vseh angleških besed, pa hče z njimi pokazati, kako drag mu je spomin na Ameriko.

"Bal sem se," je dejal dr. Subotič, "da nam ameriški Rdeči Križ utegne po vstopu Amerike v vojno okrniti poslanje pomoči našim vojnim ujetnikom, kajti sedaj ima polne roke dela s svojimi skrbmi. Vendar vam lahko povem, da sem dobil zagotovilo, da se kaj takega ne bo zgodilo. Predsednik ameriškega Rdečega Križa nam je dejal, da morajo hrabri in pošteni jugoslovanski kmetje, ki so padli v ujetništvo, še naprej dobiti polno pomoč. Ameriški Rdeči Križ bo še naprej skrbel zanje. Ta vest je za nas pomenila veliko olajšanje," je končal dr. Subotič.

Dr. Milan Horzov.

ZA DOPISOVANJE Z LJUDMI V SOVRAŽNIH IN ZASEDENIH DEŽELAH.

Ameriški Rdeči Križ, ki je edina organizacija, skozi katero je dovoljeno pisati ljudem v Nemčiji, Italiji in na Japonskem, oziroma v deželah, od istih zasedenih, opozarja, da ne sprejema pisem. Dopis se mora napisati na posebnih tiskovnicah, ki se more dobiti od vsake podružnice Rdečega Križa. Taki dopisi ne smejo presegati 25 besed in morajo biti pisani v angleščini. Ako so pisani v drugem jeziku, treba priložiti angleški prevod. Te vesti smejo biti le osebnega značaja in se ne sme nič omenjati o politiki ali vojaških zadevah.

POLOŽAJ JUGOSLOV. VOJ. NIH UJETNIKOV

(Nadaljevanje z 2. str.)

KUHARSKA KNJIGA:

Recipes of All Nations

(V angleškem jeziku)

RECEPTI VSEH NARODOV

Stane samo \$2.⁰⁰

Knjiga je trdo vezana in ima 821 strani

Recepti so napisani v angleškem jeziku; ponekod pa so tudi v jeziku naroda, ki mu je kaka jed posebno v navadi. Ta knjiga je nekaj posebnega za one, ki se zanimajo za kuhanje in se hočejo v njem čimbolj izveždati in izpopolniti.

Naročite pri:

KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING CO.
216 West 18th Street New York, N. Y.

Ako kdo dela v obratni industriji, ne sme to omenjati. Morajo se izpustiti zemljepisna imena in poslovne zadeve. Kratice so prepovedane. Tiskovine so v prepisu. V tiskovini je tudi prostor za odgovor.

STRUPENI PLINI V MORJU.

Kakor izpuhtevajo večjih strupeni plini in hlapi iz razpok na površini zemlje, tako lahko puhte iz zemlje tudi na dnu morja. V takem primeru pa seveda plinov ne moremo vedno opazovati, ker se večina ma izgube v vodi. Pač jih pa lahko spoznamo po vodi sami, ker dobi naenkrat posebne učinke. En tak primer so ugotovili na zapadni obali Južne Amerike, ob morju v republiki Chile.

Tam so že dolgo opazovali, da pogine v morju na določnem kraju mnogo hobotnic in neke vrste morskih rib, ki so v tistih krajih zelo razširjene. To se jim je zdelo tem zagrobnnejše, ker tudi pri tam ni bilo, dočim jih je mnogo povsod tam, kjer se lahko hranijo z ribami. Zlasti so pogrešali pelikane in galebe. Nedavno so pa prišli na to, da se vse te morske živali zastrupijo s strupenimi plini, puhtecimi iz morskega dna. V določeni globini je voda zastrupljena z njimi in vse življenje v nji je pokončano.

ADVERTISE in
"GLAS NARODA"

Poleg poučnih knjig, muzikalij, iger, pesmi itd. imamo v zalogi dosti nabožnih knjig, predvsem

Molitvenike

v krasni vezavi importirane iz starega kraja...

Slovenski molitveniki:

KVIŠKU SRCE—št. 415

2 1/2 x 3 1/2 inčev — 224 strani

Cena 75 centov

RAJSKI GLASOVI — (št. 408)

2 1/2 x 4 1/2 inčev — 235 strani

vateril Sv. Križev Pot

Cena \$1.50

RAJSKI GLASOVI — (št. 416)

2 1/2 x 4 1/2 inčev — 235 strani

vateril Sv. Križev Pot

Cena \$1.50

SKRBI ZA DUŠO (št. 416)

8 x 4 1/2 inčev — 512 strani

Cena \$1.75

NEBESA NAŠ DOM — (št. 415)

2 1/2 x 4 1/2 inčev — 384 inčev

Cena 75c

(Ker se nam je posrečilo dobiti te molitvenike po zelo nizki ceni, jih tudi moremo prodajati po gori označeni ceni. Zato jih naročite čimprej, da vam bomo mogli s njimi posrečiti.)

Angleški molitveniki:

(ZA MLADINO)

Key of Heaven

fino vezano 25

v usnje vezano 75

CATHOLIC PRIMER MANUAL

v fino usnje vezano 1-

Slovenic Publishing
Company

216 WEST 18th STREET

NEW YORK, N. Y.

Note

za
PIANO-
HARMONIKO
ali
KLAVIR

BREEZES OF SPRING
TIME OF BLOSSOM (Cvetni čas)
SLOVENSKI FANTJE
VSE BOM PRODALA
SLOVENIAN DANCE
VANDA POLKA

PO JEZERU
K O L O
OHIO VALLEY
SYLVIA POLKA

TAM NA VRTNI GREDI
MARIBOR WALTZ
SPAVAJ MILKA MOJA
ORPHAN WALTZ

DEKLE NA VRTU
OJ, MARIČKA, PEGLAJAJ
ŽIDANA MARELA (polka)

VESELI BRATCI (mazurka)
BARČICA
MLADI KAPETANE

KO PTICA TA MALA
ZVEDEL SEM NEKAJ
POJDI Z MENOJ
DOL S PLANINE

GREMO NA ŠTAJERSKO
ŠTAJERS
HAPPY POLKA

ČE NA TUJEM

35 centov komad
3 za \$1.

MOJA DEKLE JE ŠE MLADA
Pa 25c komad:
Naročite pri

KNJIGARNI
SLOVENIC PUBLISHING CO.
216 West 18th St., New York

FOR VICTORY

ZNAK ZMAGE